

MAGYARÁG

1940. Mai 3

IX. No. 121

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNÉ

Alapította:
PÁSZTOR EDE ORADEA

Felelős szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

Anglia olaszellenes elővigyázati intézkedést tett a Földközi tengeren

London (Reuter). Az angol félhivatalos távirati iroda jelentése szerint az angol külügyi hivatal az alábbi hivatalos közleményt tette közzé: Tekintettel az olasz felelős fenyegetők legutóbb elhangzott kijelentéseire, valamint az olasz sajtó magatartására az angol kormány szükségesnek látta, hogy a Földközi tengeren néhány elővigyázati intézkedést eszközöljön. Az angol kormány leszögezi, hogy ezeket az intézkedéseket a szükségesnél hosszabb ideig nem tartja fenn. Az intézkedések azt célozzák, hogy a hajóforgalmat a Földközi tengeren bonyolítják le.

Hitler napiparancsa az Oslo és Trondheim között kapcsolatot teremtő német katonákhoz

Berlin. (DNB). Hitler Adolf, mint a német hadsereg legfőbb parancsnoka, azzal a jelentéssel kapcsolatban, hogy a német hadsereg Oslo és Trondheim között megteremtette a kapcsolatot, az alábbi napiparancsot intézte a Norvégiában harcoló német haderőhöz:

— Norvégiában harcoló német katonák! Lebirhataflan lendületek megteremtette a kapcsolatot, az Oslo és Trondheim irányában előretörő csapatok között és ezzel tényleg kényszerítették az ellenséget és a rendkívül nehéz terepen dicsőséget szereztek az a német haderőnek. Tisztek, altisztek és katonák

a rendkívül nehézség ellenére legyőzték minden nehézséget és sikerre vitték azt az akciót, amelyet én bennetek bízva elindítottam. A német nemzet rajtam keresztül köszönetet mond nektek. Parancsnokotokat Fal kenhorst tábornokot a Vaskereszt érdemrendjével tüntetem ki és parancsnokaitoknak utasítást adtam, hogy tegyenek előterjesztést a legkiválóbban viselkedő katonák kitüntetésére. Addig is azonban legyen kitüntetések az a meggyőződés és hit, hogy a német nép élet halál harcában hadjáratotok sikerével határozott hozzájárulást vívtatok ki.

A Reuter szerint a norvégiai angol csapatok igen kritikus helyzetbe kerültek

London. (Reuter). A Reuter iroda katonai szakértője szerint abban az esetben, ha bebizonyosodott, hogy a németek valóban megteremtették a kapcsolatot Oslo és Trondheim között, úgy a Norvégiában harcoló angol haderő a legkritikusabb helyzetbe került.

Ebben az esetben ugyanis, azok a vasútvonalak, amelyek az angol haderő utánpótlását biztosíthatják, német kézre kerültek és a Norvégia nyugati részében harcoló angol csapatokat az elszigetelődés veszélye fenyegeti.

Lengyel és cseh alpesi hadosztályok szállottak partra Norvégiában

Lángokban állnak a narviki ércexport vállalat irodái

London. (Reuter). A legújabb angol hadi jelentés szerint Narvik környékén az angol csapatok megerősítést kaptak és a narviki német védő osztagokat fenyegető kelepce összecsobb szorult. A narviki ércszállító vállalatok irodái lángokban állnak. Dombastól délre a norvég csapatok ellenállottak a német előnyomulásnak és Kudvansennél érzékeny veszteséget okoztak a németeknek. Namsosnál a szövetségesek megtartották pozíciójukat.

London (PAT) A lengyel távirati iroda jelenti, hogy Norvégiában lengyel alpesi hadosztály szállott partra. A Times jelenti, hogy a lengyel hadosztály norvégiai expedícióját Gamelin és Sikorszky tábornok legutóbbi megbeszélésén határozták el. Egy másik an-

got jelentés szerint cseh expedíciós hadsereg is partra szállt Norvégiában.

Egylezuhanó német repülőgép tüzvészt okozott egy angol városban

Az angol légügyi minisztérium jelentése szerint német repülő Anglia keleti partjai mentén ellentámadást intéztek. Essex grófság egyik helyiségében egy német repülőgép egy házra zuhant és kigyulladt. Tüzezszt támadt, amely gyorsan elharapódzott. A tüzoltók kivonultak és óriási erőfeszítés után lokalizálták a tüzet. Ennek ellenére több ház porig égett, 5 ember meghalt, 50-en megsebesültek. A városka városházát és hoteljét is kórháznak rendezték be. Azt a házat, amelyre a repülőgép rázuhant a robbanás ereje valósággal eltörölte a föld színéről.

A legújabb német hadijelentés:

1200 angol katonát fogtak el a németek

Berlin DNB. A német távirati iroda jelentése szerint a német csapatok Trondheim környékén folytatják az előnyomulásukat. Lillehammer környékén a norvég csapatok megadják magukat. A német haderő egyébként Lillehammer körül nem kevesebb, mint 40 angol tisztet fogott el. A hadizsákmány között szerepel 2 ágyú, 125 gépfegyver és 250 kisebb kaliberű golyószóró. Itt összesen 1200 angol katona esett fogságba.

A német légi haderő egységei a partmentén támadást intéztek a szövetséges hajók ellen. Egy angol cirkáló teli találat ért, megsebesült egy angol órhajó és 10 angol csapat szállító hajó.

Stavangernél a szövetséges légi haderő légi támadást kísérelt meg. A német léghátrító utagek 8 angol repülőgépet lőttek le. A nyugati fronton a német hivatalos jelentés szerint nem történt semmi különösebb esemény.

Cvetkovics miniszterelnök szerint jó úton haladnak a szovjet jugoszláv tárgyalások

Róma. (Stefani). Az olasz félhivatalos távirati iroda jelentése szerint Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök rendkívül fontoságu nyilatkozatot tett.

E nyilatkozatból kitűnik, hogy Jugoszláviában nincs szó koalíciós kabinet alakulásáról. A jugoszláv miniszterelnök nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy Jugoszlávia továbbra is megőrzi a legteljesebb semlegességét. A miniszterelnök ezután kitért a jugoszláv-szovjet gazdasági tárgyalásokra, megjegyezve, hogy e tárgyalások a Moszkvából eddig befutott jelentések szerint igen barátságos atmoszférában zajlanak le. Valószínű, hogy megvizsgálják ennek folyamánaként a politikai eszmecserék fellevesének lehetőségét is. A jugoszláv miniszterelnök ezután ismételtén cáfolta a koalíciós kabinet megalakulásáról elterjedt híreket. E híreket a szövetségesek sajtója lanszirozta utalván arra, hogy a koalíciós kabinetben helyet kapnának a szélső demokrata elemek is.

Jaj! hogy fáj a válam!

Ha a húgysav túlságosan felhalmozódik a szervezetben, kristályokat képez, amelyek, szurják az ízületeket, és olyan súlyos fájdalmakat okoznak, hogy tönkreteszik az ember közérzetét, sőt súlyos háttal lehetnek magára a szívre is. A húgysav sohasem szabad stagnáljon a szervezetben. Sajnos azonban az ülő-életmód, kimerültség, megerőltető munka mindannyi akadály a húgysav rendszeres kiválasztásának és eltávolításának, tehát egy komoly kezelést kell igénybe vennünk, hogy fejlődése arányában megszabadulhassunk a húgysavtól. Ezt nagyon egyszerű módon elérhetjük az Urodonal rendszeres használatával.

Az Urodonalt — amióta csak létezik — hírneves orvosok rendelik és ajánlják, mert biztos és állandó hatása közismert.

Szedjen minden nap egy kanálkával egy kevés vízben... ez egyszerű, kényelmes és feltétlenül hatásos.

URODONAL

megakadályozza a húgysav felhalmozódását

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA

Nagy érdeklődés kísérte az EMGE közgyűlését

„A föld mindnyájunk szent vagyona” — mondotta dr. Szász Pál elnök nagyhatású beszédében

Cluj—Kolozsvár. Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület hétfőn tartotta évi rendes közgyűlését a kolozsvári Capitol mozgósínház helyiségében.

Hétfőn reggel 9 órakor az EMGE központi székházában dr. Szász Pál elnökletével az igazgató választmány tartott ülést.

A közgyűlés pontosan délelőtt 11 órakor kezdődött meg.

Dr. Szász Pál, az EMGE országos elnöke mondta el elsőnek beszédét:

— Ez az év — mondotta — a próbatétel esztendeje volt, de ennek a próbatételnek még csak elején járunk. Feladatunk két irányban jelentkezett: az államhatalommal szemben és saját társadalmunkkal szemben.

Ismertette a közgyűléssel az egyesület múltévi akcióit és rátért arra a kezdeményezésre, amelyet az EMGE a múlt nyáron a fellekezeti tanítók gazdasági tanfolyamának megrendezésével vállalt.

Egyesületünk vezetősége, felügyelőink — mind azért vannak, mondotta, hogy szolgálják gazdátársadalmunk érdekeit. Kérem tehát gazdátársaimat, forduljanak bizalommal hozzánk, vegyék igénybe szolgálatainkat minden vonatkozásban. Eredményt azonban nem tudunk garantálni, csak azt, hogy lelkiismereti kötelességünknek tekintjük minden vonalon magyar gazdáink érdekeinek védelmét.

Ezután arról a nagy átalakulásról beszélt dr. Szász Pál, amely a föld és az ember viszonyában évszázadok során végbement. A föld nem tűr meg magán minden gazdát — mondotta, — csak azt, aki közvetlen személyes kapcsolatban van vele. A föld elvárja, hogy szeretettel, személyes felelősséggel gondozzák. A föld ma nem áru, nem egyszerű adás-vétel tárgya, hanem mindnyájunk szent vagyona, melyről megválni nem szabad.

A közgyűlési jelentéshez többek között Szőke Mihály nyug. gazdasági iskola igazgatója szólt hozzá a csiki gazdák nevében.

Krasznai György Hegyi (Lóna) felszólalása után dr. Németh Kálmán józseffalvi plébános mondott beszédet.

— Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet a 100.000 lej értéket képviselő mezőgazdasági gépeket adta. Köszönöm, hogy az EMGE mérnökei megépítették az istállókat. Vitatkoztam velük és én a házakra helyeztem a

Május elsejének ünneplése az országban

Bucuresti. — Országszerte nagy fénnel ünnepelték meg a munka ünnepét, a május elsejét. Most ezuttal a vállalatok és gyárak a „Munka és Jókendv” lobogóját tüzték ki.

Bucurestiben az ország minden részéről összesereglett delegátusokkal a céhek kongresszusát tartották meg. Az ünnepségen

részvett Ralea Mihály munkaügyi miniszter és Grigorescu államtitkár.

Nagyváradon a rossz időre való tekintettel délelőtt a Rhédey kerti sportpálya helyett a színházban tartották meg a céhek diszgyűlését. Délután futball meccs volt, este pedig ugyancsak a színházban diszgyűlés.

Megfojtotta és felakasztotta munkaadónőjét az ittas szolga

Targu-Mures—Marosvásárhely. A maros megyei Batos községben bestiális módon gyilkolta meg az asszonyát, özvegy Hartig Máriát, Glutner Vilmos szolgalegény.

A legény egyik este a kocsmában ivott, majd hazatérőben veszekedni kezdett munkaadó asszonyával és szemére vetette, hogy rosszul bánt vele.

Az ittas szolgalegény rühöngeni kezdett megragadta a tehetetlen asszonyt, nyakába hurokot dobott, és felakasztotta a ház egyik gerendájára.

A szomszédok fedezték fel a gyilkosságot, aminek elkövetését maga a tettes sem hitte, amikor kijózanodott. Glutnert a csendőrség letartóztatta. A fogoly a csendőrségi fogdában öngyilkosságot akart elkövetni, de

tették véreahajtásában még idejekorán megakadályozták. Bekísérték a marosvásárhelyi ügyészségre.

Életét veszette Szovjetországnak négy legismertebb repülője

Moszkva. A DNB. iroda jelentése szerint a négy legismertebb szovjet repülője életét veszítette egy szerencsétlenség alkalmával. Közöttük van Pavel Golovin, a híres sarkkötő és Julian Piontrowszki, a szovjet repülés legrégibb harcosa.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 26—május 6.

1500 kiállító. — 7 külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tőzsde

50% utazási kedvezmény

Ervényes a MAV vonalain: odautazásra április 16-tól május 6-ig, visszautazásra ápr. 26-tól május 16-ig, a CFR vonalain: a visszautazásra április 26-tól május 11-ig.

Magyar vízum érvényes román egyéni utlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján személyenként 2'50 P-ért beszerezhető.

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Románia Utazási Iroda és a Wagons-Lits Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőiteinél. — A vásárigazolvány ára 120— Lei.

Az európai egységről beszélt Teleki Pál magyar miniszterelnök

(Budapest). Teleki Pál gróf miniszterelnök a közigazgatási továbbképző tanfolyam záróülésén beszédet tartott és megindokolta, hogy miért van szükségük a köztisztviselőknek külpolitikai ismeretekre.

— Általában afelé haladunk Európában — jelentette ki többek között — amit az

amerikaiak európai egyesült államoknak, — mások a Népszövetségen kívül álló államoknak, a németek pedig a nagyhatalmak életterének neveznek. Szóval európai egység felé haladunk, amely végeredményében ugyanazt jelenti, bármilyen névvel is illessük.

476 ezer lejt raboltak el a sibiui dohánytőzsdéből

Sibiu—Nagyszeben. — Ismeretlen tettesek éjszakánként idején behatoltak, a Discom dohányelosztó központi irodájába, hol feltörték a pénzszekekrényt.

A betörők 474 ezer 583 lejt, továbbá 1550 lei aprópénzt vittek magukkal, majd eltűntek.

A nyomozó hatóságok feltevése szerint a betörést csakis olyanok követhették el, — akik alaposan ismerték a terepet s akiknek tudomásuk volt arról, hogy a pénzszekekrényben nagyobb összegű pénz van. A betöréssel kapcsolatban érdekes fejlemények várhatók.

Mulatott a menyasszonyával, hazakiserte a lányt s kapuja előtt föbelötte magát...

Szegedről jelentik: Véres szerelmi dráma játszódott le Szegeden. Nagy József katonára rövid szabadságot kapott és ezt menyasszonyával, Szélpál Erzsébet nevű szegedi leánnyal töltötte el.

Hajnalban mentek haza az egyik vendég lőből és amikor a leány lakása elé értek, elbucsuztak egymástól, majd a fiatalember előkapta a revolverét és föbelötte magát. — A

leány erre kétségbeesve elrohant és a Tiszába ugrott.

A halászok csak hosszú küzdelem után tudták a vízből kimenteni és reménytelen állapotban szállították a kórházba. A dráma részleteit nem lehet tudni, mert a leány még nem tért eszméletre és így nem lehetett kihallgatni.

Megmérgezte, majd kifosztotta az öreg gazdálkodót két csavargó

Constantából jelentik: A külvárosban az egyik rendőrszem eszméletlen állapotban találta a gyalogjárón Bartanca Mircea öreg gazdálkodót.

Az eszméletlen embert beszállította a rendőrállomásra, ahol megállapították, hogy marószóddal mérgezték meg. A mentőorvos gyomormosást alkalmazott és sikerült megmenteni az életnek az öreg gazdát.

Bartanca elmesélte, hogy a piacon haza térőben találkozott két fiatalemberrel, akik megállították, kikérdezték: hová való, mi járatban van itt a városban, majd amikor megtudták, hogy a piacon nagyobb mennyiségű kerti veteményt adott el, megkínálták egy üveg limonádéval.

Az öreg gazdálkodó gyanútlanul megitta az üveg tartalmát, amelybe marószódaoldat

Édesanyját, feleségét s két gyermekét ölte meg egy örült gazda

A dühöngő ember végül telakasztotta magát

Tallin. — Borzalmas családirtás történt Dorpat felhőjében. Egy 28 éves gazda örült-ségi rohamában megölte 68 éves édesanyját, valamint húszéves és négyéves gyermekeit. Ezután kirohant az istállóba, hol felesége éppen a tehenet fejte s fejszével agyonütötte

az asszonyt, felgyújtotta az istállót s végül felakasztotta magát.

Ugy az ő, mint felesége holttestét megsebesítve találták meg az épület romjai alatt.

volt belekeverve. A szerencsétlen ember, amikor eszméletét veszítette, a lelkiismeretlen csavargók megfosztották 850 lejt tartalmazó pénztárcájától és nyomtalanul eltűntek.

Súlyos sérüléseket szenvedett a rakétakészítés közben szerencsétlenül járt diák

Eizel József, a temesvári német liceum tanulója, rakétát akart készíteni. A rakéta anyaga felrobbant és a szerencsétlen gimnazista súlyos égési sebeket szenvedett. Mindkét szeme is megsérült. A válságos állapotban levő fiut kórházba szállították.

Uj adók az angol dohányra és whiskire

Az Evening Nevs és a Star jelentése szerint az új költségvetésben külön adót vezetnek be a dohányra.

A cigarettagyárosok úgy hiszik, hogy egy husz darabból álló cigarettadoboz ára két pence lesz. Hasonlóképpen a whisky adóját is emelték. Egy gallon ára az eddigi két shilling 6 penni helyett tíz shilling lesz. Azt hiszik, hogy a whisky fogyasztás csökkenni fog és az Egyesült Államokba több whisky lesz importálható.

Uj bélyegeket bocsát ki a magyar posta

Budapestről jelentik: A magyar posta a jövő hét folyamán új bélyegblokkokat ad ki az árvízkárosultak javára. A bélyegblokk ára 120 pengő lesz és százezer blokkot hoznak forgalomba.

Két munkást megölt, háromat pedig súlyosan megsebesített a beomlott állvány

Borzalmas szerencsétlenség történt Szamosveresmart községben. Egy építkezésnél összeomlott a hat méter magas állvány és maga alá temetett öt munkást.

Gólya László horpataki és Dávid György balotafalusi munkásokat holtan húzták ki az állvány alól, másik három munkás súlyos sebesüléseket szenvedett. A sebesülteket a nagybányai kórházba szállították.

Maradék árban

egész öltönyre kabáttra, kosztümre és kisebb darabok. Vászon árak nagyon olcsón kaphatók

STEINER maradékosnál

Calea Victoriei 3. az udvarban balra

— Ha fájdalom kínozza ne halassza és szedjen orvosságot. Az Urodonal az egyetlen biztos gyógyszer, mely tisztítja a vért és azt folyékonytá teszi, a vese működését biztosítja és eltávolítja a szervezetből a húgvásvat. Az Urodonal megvédi a reumától, a hát és váll fájdalmaktól, szélütéstől és biztosítja a szervezet zavartalan működését.

Az olasz saltó szerint

Svédországot Oroszország fellépése mentette meg a német megszállástól

Az orosz közvélemény előtt akarja magát Ribbentrop igazolni beszédével Dumbaashól a szövetségesek akarnak új Verdunt csinálni

Milánó, április 30. — A Popolo d'Italia küldött tudósítója a norvég helyzet tisztább megítéléséhez nagyban hozzájáruló részletes beszámolót továbbít reggel lapjának.

„Anglia — jelenti Mussolini lapjának tudósítója — óriási erőfeszítéseket tesz, hogy növelje és utánpótlással lássa el a Norvégiába kihajózott expedíciós sereget.

Tucatjával futnak ki az éjjeli órákban a nagy tonnatartalmu gőzösök az angol kikötőkből, hogy még a hajnal beálta előtt elérjék a német repülőtémadásokkal szemben biztonságot nyújtó fjordokat. A szakértők megállapítása szerint egyedül szombaton és vasárnap 30.000 antant katonaszállt partra norvég kikötőkben”.

Az olasz újságíró úgy tudja, hogy a francia csapatok kisebb arányban vannak képviselve, mint ahogy azt eleinte gondolták, míg Anglia már legjobban „házi ezredeit” küldte az északi csatatérre.

Mialatt a szövetségesek lázas sietséggel erősítik pozícióikat, — mondja tovább a lap, — Falkenhorst tábornok még nem támadhat, mivel messzire előtolt motoros egységeket csak igen körülményesen és jóval később érhetik utól a nehéz osztagok és főleg a tűzérés, amelynek többszáz kilométert kell megtennie a tönkretett hegyi utakon.

A front ezért aránylag csendes. Igazi ütközést csak egy helyen alakult ki, a Gudbrandsdal-völgyben menetelő német csapat Kvam és Otta között váratlanul nagyszámú norvég csapatokkal találta magát szemben, amelyek a szűk szoros oldalában a magasabb pontokon erős tűzérségi állásokat építettek ki, a honnan szüntelenül lövik az országutat és a vasutvonalat.

A hadműveleteket itt indiai, Himalája és Punjan vidékéről származó hegyi csapatokban járatos tisztek vezetik.

„Norvégia kulcsa — mondja végül a tudósító — Dombaas lett, amiből a norvégok és szövetségesaik készek akár egy második Verdunt is csinálni. Grandiózus harcok alakulnak itt majd ki, amelyek benne lesznek a történelemkönyvekben”.

Összefoglalva a hétfő déli helyzetét, a Popolo d'Italia megállapítja, hogy a komoly harcok még nem kezdődtek meg, a jelenlegi bevezető „játék” még néhány napig eltarthat.

Svédország semlegeségét a Szovjet-unió mentette meg, írja egy olasz lap

Milánó, április 30. — Az egészen szokatlan ünnepélyes külsőségek között elmondott Ribbentrop-beszéd, amelytől világ szerte szenzációs bejelentéseket vártak, Itáliában meglepő hatást keltett és ennek érdekes visszhangja van az olasz sajtóban. A Corriere della Sera és az Italia is azt írja, hogy a szövetségesek ellen német részről emelt vádak javarészt már ismeretesek voltak és ezért a birodalmi külügyminiszter által felolvasott és későbbben még kiegészített dokumentumok nem jelentettek újdonságot.

„Nem hihető azonban — mondja az Italia egyik tudósításában — hogy a birodalmi külügyminiszter kizárólag ezért tartotta volna nagy pompával a diplomáciai és sajtókonferenciát. Legalább két mellék-

célja lehetett Ribbentropnak igazolni a semlegesek és az Egyesült Államok szemében a német birodalom norvégiai akcióját és megszállástani a már-már veszély-

Hatalmas érdeklődéssel zajlott le a magántisztviselők taggyűlése

Kérik a főnököket, teljesítsék a szerződésben vállalt kötelezettségeiket

Hétfőn tartotta meg a Magántisztviselők céhe taggyűlést, melyen az alkalmazotti tábor hatalmas tömege vett részt.

A gyűlést a Munkakamara nagytermében tartották meg.

Beszélték a május elsejéről. Vázolták az ünnepély jelentőségét az alkalmazotti tömegek részére és rámutattak arra, hogy ez idén ezt az ünnepet a Munka és Jólét Voe Buna keretén belül ünneplik a váradi alkalmazottak és munkások. Ismertetik az ünnepség programját. A taggyűlés elhatározta teljes számban való megjelenésüket. Kérik, hogy az alkalmazottak népes tábora teljes egészében jelenjen meg ezen az ünnepélyen.

Ezután beszámolót tartanak a kollektív szerződésekről. Bejelentik a taggyűlésnek, hogy a textil, üveg, bőr és cipő szakmában megkötötték már a szerződést, a rövidáru szakmában pedig folynak a tárgyalások. — Technikai felvilágosításokat adnak az egyes pontokra nézve s kiemelik az index jelentőségét.

A hozzászólások nyomán kiderül, hogy egyes munkaadók a megkötött szerződés dacára már most nem akarják respektálni a megállapodást és oly fizetés javítását akarnak elfogadtatni az alkalmazottakkal, amely szerződés ellenes. A vezetőség biztosítja a tagokat, hogy legnagyobb eréllyel fognak eljárni az illetékes munkaügyi hatóságok segítségével azok ellen a munkaadók ellen, akik legális kötelezettségeiknek nem tesznek eleget.

Egyik felszólaló rámutat arra, hogy a tagok öntudatosságán fog mulni a szerződés betartása, kéri tehát a tagokat, hogy a legnagyobb határozottsággal követeljék a szerződésben biztosított és megállapított jogukat. (nagy taps.)

Váolja ezzel kapcsolatban a tagok kötelezettségeit és biztosítja a taggyűlést, — hogy a cég a legnagyobb határozottsággal fog küzdeni a szerződésben megállapított pontok betartásáért. Kéri, hogy a kartársak követeljék minden alkalmazott részére az öt törvényesen és jogosan megillető jogokat, melyet egyetlen főnök sem vonhat el alkalmazottjától. Bejelentik, hogy a kollektív szerződés egy-egy példányát megküldi a cég ügy a munkaadóknak, mint a tagoknak, hogy tisztában legyenek jogaikkal és kötelezettségeikkel.

A vezetőség ismerteti a munkaügyi inspektor úr ígéretét amely szerint az ünnepük után a legszigorúbban fogja ellenőrizni az új nyári munkaidőt és az az ellen vétő munkaadók ellen megindítja a törvényes eljárást.

A taggyűlés egy 5 tagú választóbizottsá-

ben forgó összhangot Berlin és Moszkva között”.

„Svédország semlegeségét — olvasni vastagbetűs cím alatt az Italiában — Páris szerint a Szovjetunió közbenjárása mentette meg. Kollontai asszony, stockholmi szovjet-követ, nemcsak arról biztosította a svék kormányt, hogy Moszkvának nincsenek semmi közös szándékai Berlinnel a skandináv országokat illetően, de állítólag azt is közölte Molotov nevében, hogy a Szovjet nem egyeznék bele Svédország külső megtámadásába.

Megjegyzik még a milánói katolikusok lapja, hogy még Ribbentrop nyilatkozatának elhangzása előtt két különböző, Amszterdamból és Washingtonból érkezett információ is tudnivaló a német—országi relációk változásáról, ha nem is éppen egy abban beállott gyökeres fordulatról.

got küld ki, hogy a szervezőbizottság tagjait előterjessze.

A vezetőség mindaddig megadja a szükséges felvilágosításokat a cluji közgyűlésről. Ismertetik azokat az eseményeket, amelyek hozzájárultak a közgyűlés elhalasztásához, majd a taggyűlés magáévá teszi a kiküldött magatartását és tanúsított állás pontját a gyűlésen és helyesli azt.

A kandidáló bizottság előterjeszti a szervező bizottság szűkebbkörű vezetőségének névsorát, amelyet a taggyűlés egyhangúlag elfogad.

Több hozzászólás után a vezetőség bejelenti, hogy a cég saját kebelén belül megszervezi a Munka és Jólét osztályát, az alapszabályok értelmében, mely hivatva lesz a tagok által javasolt turisztikai és egyéb szórakoztató tervek megvalósítását elősegíteni.

Hegyi Zoltán kihangsúlyozza annak fontosságát, hogy a cég tagok nemcsak a szervezeti ügyeken keresztül tartásuk meg a kapcsolatokat, hanem a magánélet minden megnyilvánulásában. Javasolja hogy tegyék tanulmányozás tárgyává egy nyári Weekend-ház létesítését, ahol a tagok intenzív strand-életet fejthetnek ki.

A fürdő-kedvezmények megszerzését is kéri amely igen hathatósan segítene az alkalmazotti tömegek nyaralási lehetőségén.

A vezetőség elvben magáévá teszi a javaslatokat és kijelenti, hogy egy bizottságot fog alakítani a kérdések érdemben való foglalkozására s megvalósítására.

Több tag felhívja a vezetőség figyelmét hogy a raktárakkal rendelkező munkások nem tartják be a 8 órai munkaidőt a tisztviselőkre vonatkozólag és kéri a vezetőséget, hogy hasson oda, hogy ezek az anomáliák megszűnjenek. A vezetőség ígéretet tesz, hogy rövidesen elintézi a dolgot és biztosítja a taggyűlést, hogy ezek a visszaélések minden bizonnyal meg fognak szűnni, ahogy az első erre vonatkozó razzia megtörtént.

Markusz alelnök zárószavában ismételtén felhívja az alkalmazotti tömegek figyelmét a május elseji ünnepélyre és kéri a tagokat, hogy személyi propaganda útján is hassanak oda, hogy minél nagyobb számban legyen képviselve a cég az ünnepélyen.

A taggyűlés igen lelkes hangulatban ért véget, bebizonyítván ismét azt az igazságot, hogy az alkalmazotti tömegek életnivójának megjavítását csak a szakmai szervezeten keresztül valósíthatja meg amely felismerést a nagyváradi alkalmazottak állandóan azzal bizonyítanak be, hogy taglétszámuk napról-napra nő és nagyobb lesz.

MÁJUSI EMLÉK...

Írta: FUCHS EDE

„Szemedben még a tegnapi szemét
Füledben még a tegnapi síketség,
Torkodban még a tegnapi ebéd,
S most hirtelen május szakad előd...”

(Endre Károly)

Az 1939—40. év tele mintha csak igazolni akarta volna napjaink esztelen zürzavarát, úgy nyult el a hónapokon, keresztül, mint a háborús nyomorúság, amely évtizedeken át uralja az emberiséget.

A hosszú tél a maga súlyos problémáival, mintha csak alátámasztani akarta volna a körülöttünk dúló világégést és nyomorúságát, szinte megakadályozni látszott a megújulást hozó tavaszt, amely úgy szakadt a tegnapi sivártságából a ma reménységébe, mint a sarki sötétség dermesztő fagyába felvillanó északi fény...

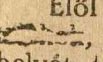
A természet forradalmi megújulása az idén a tél minden praktikájával szemben is úgy következett be, mint minden évben, csak egy kissé későbbben érezzük a vigasztaló melegét a tavasznak — egy kissé későbbben vidította fel fáradt szemeinket a fák és bokrok új zöld köntöse. Európa földje újból véres színjátékok helye lett. A világ imperiálista hatalmai újból az erőszak útján akarják rendezni a hatalmi kérdéseket és Európa ifju nemzedékei újból állig fegyverben küzdenek tőlük távol álló érdekekért és ideálokért.

Most is, mint 1914-ben, a félrevezetett embermiliók százezrei állanak szemben egymással, hogy életproblémáikat fegyverrel a kezükben vitassák meg és hogy egymás kényerét a másik szájából elvéve — biztosítsák.

A világ nem tanult a négy éves világháborúból eleget és 20 év után újból ott állanak egymással szemben azok a generációk is, akiknek utolsó szava a nagy világégés után az volt, hogy soha többé háborút. Minden év május elsején egy gyermek-kori élmény kísért... 1917 május elseje van. A világháború harmadik esztendejében a gyász, a nélkülözés és elkeseredettség monarchia szerte volt. 12 éves gyerek voltam és egy kis vidéki városból inditnak Kolozsvárra. Nagybátyám a menetszázadba van beosztva. 2 nap múlva indulnak a frontra. A nyakamba akasztott zacskóba viszem a felmentő iratokat, amelyeket úgy szorítok egész uton magamhoz mint az életemet. A nagybátyám életét van hivatva a felmentés meghosszabbítani...

A széles Ferenc József uton bandukolok befelé és a megadott instrukciók alapján akarok a rokonokhoz eljutni.

A vashidon találkoztam szembe a május elsejét ünneplő tömeggel.

Elöl szegények és gyerekek. , akik az apák és férfiak szerepét és helyét töltötték be a világháborúban. Szomorú látvány. Fáradt, sovány nők, kiéhezett gyerekek hada, egy pár öreg férfi, kamasz és a sorok között egy falábú rokkant, mellén a hadi kereszttel.

A vállra vetett táblákon feliratok, amelyek ép oly érthetetlenek voltak, mint a hirtelen elém topanó tömeg a maga lenyűgöző egyszerűségében.

— Éljen a május elseje. — Éljen a szociáldemokrata párt.

A tömeg ünnepélyes menetelését hirtelen szakítja meg egy egy felkiáltás. Éljen a május elseje — amelyet a tömeg éljen kiáltása erősít meg. A közbeeső csendet a falábú rokkant kísérteties kopogása tölti ki.

— Le a háborúval, éljen a béke — ordítja extázisban a falábú és a tömeg deliriosus elkésedéssel ordítja — Le a háborúval, éljen a béke... Hisztérikus, sipító asszonyi hang rikoltja a tömegbe:

A belügyminiszter rendelete az idegenek ellenőrzésére

Minden kérés ügyében a belügyminisztérium dönt

(Bucuresti.) Ghelmegeanu belügyminiszter az alábbi rendeletet adta ki az idegenek ellenőrzésére vonatkozólag:

A rendeletet a nagyváradi rendőrkezes-túra idegen ellenőrzési osztálya a következőkben teszi közzé:

1. szakasz. Az országban tartózkodó idegeneket ellenőrző szolgálat a rendőrség vezérigazgatósága mellett működik, a rendőrségi vezérigazgató kizárólagos és közvetlen felügyelete alatt és felelősségére, amelyet az állambiztonági rendőrség igazgatója által gyakorol. A fővárosi rendőrprefektúra mellett működő idegenellenőrző szolgálat a fővárosi rendőrprefektus kizárólagos és közvetlen felügyelete alatt áll.

2. szakasz. Egyetlen idegen alattvaló tartózkodási engedélyét sem fogadják el és intézik el, ha személyesen, vagy törvényes megbízottja útján nem nyújtotta be, vagy postán nem küldte az illetékes hatóságnak. (Az országban lakó idegenek számára a rendőrség vezérigazgatósága, a Bucurestiben tartózkodók számára a rendőrprefektúra az illetékes.)

A követségek saját alattvalóikra vonatkozó kéréseit beiktatják és hivatalosan tudomásul veszik.

3. szakasz. Az idegen ellenőrző szolgálatok hivatalaiban külön iktató ügyosztály működik, amely elfogad minden hasonló kérést s intézkedik a gyors megoldásra vonatkozólag. A kérésekre gyors választ adnak akár személyesen, akár postán.

4. szakasz. Minden szabályosan benyújtott kérést kizárólag a belügyminisztérium intéz el a rendőrségi vezérigazgató, az állam biztonsági rendőrség igazgatója és a Bucurestii rendőrprefektus jelentése alapján.

5. szakasz. Az összes konzuli vízummal, vagy más felhatalmazással az országba érkező idegenek kötelesek érkezésüktől számított 24 órán belül még abban az esetben is, ha 8 napnál többet nem tartózkodnak az országban, akár személyesen, akár a szálloda portások útján, vagy a butorozott szobák tulajdonosai útján bemutatni utleve

leiket városokban a rendőrhatalóságoknak, községekben pedig a közigazgatási hatóságoknak. Mindazokat, akik nem alkalmazkodnak ehhez a rendelkezéshez, kiutasítják az országból.

6. szakasz. A szálloda portások, valamint az olyan főbérlok, akik szobát adnak ki idegen számára, mindaddig, míg meg nem állapítják, hogy az idegen alattvaló rendelkezik az érkezésnél megszerzendő látta-mozással, nem adhatnak szállást. Mind azoknak a szobák kiadására vonatkozó engedélyét, akik nem alkalmazkodnak ehhez az intézkedéshez, visszavonják. Az idegen alattvalók kötelesek elutazás előtt is látta-moztatni utleveleiket a rendőrségen. Az idegen alattvalók rövid időre sem hagyhatják el a várost rendőrségi bejelentés nélkül s indokolniuk kell utazásuk célját. Akik ezt az utasítást nem tartják be, azokat azonnal kiutasítják.

8. szakasz. A belügyminiszter az alábbi feltételek mellett ad tartózkodási engedélyt az idegen alattvalóknak:

Szabadfoglalkozásuk:

A munkaügyi minisztériumtól függő szabadfoglalkozásuknak meg kell szerezniük ettől a minisztériumtól az előzetes engedélyt foglalkozásuk gyakorlására. A más osztályokba tartozó szabadfoglalkozásuknak az illetékes minisztérium engedélyét kell megszerezni.

9. szakasz. Minden érvényes okmányokkal és vízummal az országba lépő idegen köteles a vízum lejártakor elhagyni az országot. A vízum idején túli meghosszabbítást csak egészen kivételes esetekben adnak s kizárólag a belügyminiszter.

11. szakasz. A belügyminiszter előző rendeletével létesített miniszterközi bizottság tovább működik a belügyi államtitkár vezetésével és tagjai a belügyi, munkaügyi, nemzetgazdasági és külügyminisztériumok vezértitkárai.

— Kenyeret akarunk, férjeinket akarjuk...

A tömeg magafeledten igenli a férjeiket és kényerét...

A tüntető tömeget kísérő rendőrök némasága is bizonyítja, hogy egy világ akaratát és óhaját kiáltják szerte ezek az emberek csak a háború harmadik esztendejében akkor, amikor kényerét és békét követelnek az éhezõ és nélkülözõ emberek százezrei részére...

Az elvonuló tömeg kenyér és béke követelése egy háborúba beugratott nemzedék élelfigyelése volt, amely akkor már nyíltan hangoztatta szerte a monarchiában, hogy elég volt a hiába való ember és vagyion áldozatból: most már békét és kényerét akarnak...

A kép kitörölhetetlenül vésődik a második gimnazista lelkébe, aki a Szamos hidon látta meg ezt az igazságot, hogy a háború nemcsak virágdiszes menetszázadokból, hangos katonazenekarokból áll, hanem éhezõ asszonyok és gyerekekből, feldúlt otthonokból és nyomorék hősökből, özvegyekből és árvákból, akik a háborús bódulat és mákony keserves felébredése után, már csak kényerét és békét akarnak...

1940. május elsején Európa leghatalmasabb nemzeti farkasszemei néznek egymással a világtörténelem leghatalmasabb erődláncolat két oldalán.

1940. május elsején, tegnap még békés és semleges országok földjén a háború minden borzalma lángol.

A háború pusztítását ki akarják terjeszteni azokra az államokra is, amelyeknek sikerült eddig távortartaniok magukat a háború démonjától és mindeddig sikerült a semlegességüket megóvni a harcban álló népek minden diplomáciai fondorlatával és kísérletével szemben is, amellyel őket is beleakarták rántani a most dúló szörnyű kataklizmába. A délkelet-európai államok hallatlan erőfeszítéseket tesznek a semlegességük megóvása és a béke fenntartására, mert igen jól tudják, hogy vesztes fél ebben a háborúban megint csak a kisállamok lehetnek.

Egy reménytelenül hosszú tél után jutottunk el a megújulást hozó tavaszhoz, amely a május elsején keresztül kell hirdesse, hogy a tegnap reményvesztettségét a ma megújulása váltja fel, kell hirdesse, hogy a tegnap gyűlöletét a ma megértése, a tegnap háborús borzalmát a ma békéje kell kövesse, hogy a természet ujjászületését az emberiség az érző, a magánélmény ujjászületése kell, hogy kövesse, mert a józanság győzelme az elvakultság és gyűlölet felett mindig akkor következett be, amikor az emberiség téli tespedéséből és halálos latergiájából felébredve a tavasz a május mindent elsőprő megújuló életigényét hirdette.

AZ ÖTVEN ÉVES MÁJUS ELSEJE

Írta: Ferenci Imre.

Május elseje félszázados jubileumát ünnepli. Ötven éve annak, hogy a nemzetközi munkásmozgalom Május elsejét nemzetközi munkásünnepé történt kinyilatkoztatásával megalapozta a munkásság nemzetközi szervezkedését, szolidaritását, testvériségét.

1889 július 14 és követő napjain, a francia forradalom 100 éves évfordulóján Párisban egybegyűlt munkásküldöttek II. Internacionálé címen újra megalapozták a munkásság nemzetközi szervezkedését. Ekkor felmerült az a gondolat, hogy úgy a szervezkedésnek, mint a munkásság követeléseinek hathatósabbá és rendszeresebbé tételére, a munkásság évente meghatározott nap, világszerte szót emeljen, a kongresszus egyhangulag elfogadta a francia Levigne által előterjesztett javaslatot, mely az igazi tavasznyitó napot, Május elsejét jelöli meg, mint azt a napot, melyen a munkásság — minden országban és városban — „azzal a követeléssel lép a kormányok elé, hogy a napi munkaidőt 8 órában állapítsák meg és a párisi nemzetközi munkáskongresszus többi határozatait is valósítsák meg”.

Ezzel a határozattal született meg Május Elseje, mint a munkásság célkitűzéseinek és törekvéseinek eszmei és gyakorlati foglalatja.

Kezdetben az útjára indult Május Elseje világszerte ellenállásra talált. Kemény és nagy harcokat kellett megvívnia a nemzetközi munkásságnak ezért a napért. Nem az ért az egy napi munkaszünetért, hiszen ha csak arról lett volna szó, a munkaadók sem irtóztak volna annyira tőle, hanem mindazokért a jogokért, amelyeknek ez a nap szimbólumává vált.

Ez azonban nem változtatott azon a tényen, hogy az idők haladásával a munkásság tábora egyre növekedett és minden megújuló május elseje kiszélesítette a kereteket és ez a nap végül is a munkásság követelése miatt megindult küzdelemnek lett harci harsonája.

Az ugynevezett „három nyolcas” (8 óra pihenés, 8 óra szórakozás és 8 óra munka) idejében teljesedett ki ennek a napnak az igazi elvi tartalma és értelme. A pihenés és a szórakozás jogáért folyt a harc. Azért, hogy a dolgozó ember is lehessen, ne csak állandóan hajszolt s a végsőkig kihasznál munkaadó. És legfőképpen azért, hogy a munkának örömet tudjon, ne érezze elviselhetetlen igának, hanem becsületes kenyérkereseti lehetőségnek, amely örömet is adhat.

Az eltelt fél évszázad alatt, nagy utat tett meg május elseje, úgy is mint fogalom és úgy is mint a munkásság harci szimbóluma. A törvénytelenégből beszaladt a törvényesség tisztaságába, anélkül, hogy célkitűzéseit mindenütt és általánosan el tudta volna érni. Európa jórésztében ma már törvényes munkaszüneti nap, amint Európa egy részében a 8 órás munkaidő is törvényes kötelezettséggé vált. Ugyanakkor azonban értelemszerűen is keletkezett a régi harcok fogalomban. Május elsejét néhol túlságosan felbecsülték, felmagasztosították. A „munka ünnepé” avatták a parancsuralmi rendszerekben s ezzel a szép és költői nemes elnevezéssel elvették addigi tartalmát erejét és lendületét. Május elsejéből bevett munkaszüneti nap lett, figyelem elterelő és lényegfosztó ünnep.

Május elseje ma újabb tartalommal telítődött és újabb követelések tartalomjegyzé-

Két beszéd az ifjúsághoz

Halifax megmondja: miért harcolnak az angolok
Rosenberg ismerteti: miért harcolnak a németek

Az ifjúság pedig? — kezébe veszi az öldöklő fegyvert

Két beszéd. Mindkettő az ifjúsághoz szól.

Két beszéd és két világ

Két beszéd, amely megvilágítja: miért harcolnak a németek és miért harcolnak az angolok.

Az egyiket elmondotta február 27-én Alfred Rosenberg a nemzeti szocializmus teoretikusa, a német népi vérvérösség és világ hódító gondolat tudósa. A másikat elmondotta Oxfordban Halifax lord, az angol kápi talista-individualista gondolkodás legtipikusabb képviselője.

A két beszédet a bucaresti „Le Moment” nyomán állítjuk párhuzamba mi is minden kommentár nélkül.

Két beszéd: két megokolása a háborúnak.

De vajon ezek után felismerte már a német és az angol ifjúság háborúja értelmét?

Bátorság és erkölcs

Rosenberg:

Egy nagy gondolkodó, a német nép nevelője megegyezően feltette a régi kérdést: „Mi az, hogy jó?” És így válaszolt: „Jó bátornak lenni.” Ez a moral a mienk. — Minden olyan akció, amely bátorságban és merészségben csúcsosodik ki, olyan erkölcsi törvénynek engedelmeskedik, ami magasabb, mint egy olyan aktus, mely a lemondásban megnyilvánuló erkölcsiesség indítékának veti alá magát. A katona, az államférfi, a gondolkodó, a tudós bátorsága: ime a német moral. Az új Birodalom rátok bízva saját magatok nevelését, biztos lévén abban, hogy ez az egyszer erőteljesen felébresztett német ösztön a generációk közös javára lesz.

Halifax:

Tudom, hogy a magas moralitással bíró emberek azt mondják, hogy az erő magában veve — anélkül, hogy rossz lenne — csak negatív értéket jelent. Ez túlzás, az erő, mely ellen tud állni a rossz romboló hatalmának és megtudja őrizni azokat a területeket ahol a jó hatni tud — olyan pozitív erőt képvisel, amit semmi más erény nem tud pótolni. Ez az a szellemi indítóerő, az egyéni akcióban amely életünket befolyásolni tudja. A szellem, amely a szellem mögött van, lesz mindig az a tévelygő, amely megalkotja — vagy megszünteti az erő értékét. Egy bizonyos, hogy reménykedhetünk abban, hogy ugyanaz a szellem, amely megadja a fizikai és pszichikai bátorságot az élet értékeinek megoltalmazására, amelyeket ma annyi veszély fenyeget — tarthat fenn bennünket — még mielőtt átlépnénk a sötét döntés völgyébe amíg hozzáláthatunk az újjáépítés üvéhez.

NEVELÉS

Rosenberg:

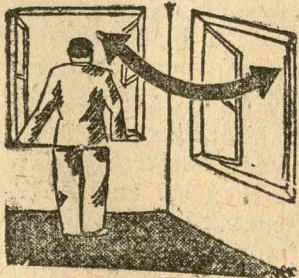
Minden héten a párt és a kormány egy-egy vezető személyisége beszélni fog az ak-

Halifax:

Igy tehát mi mint nemzet őrizni akarjuk ebbeli mivoltunkat társadalmi, erkölcsi

zéké lett, olyan követeléseké egyrészt, a melyek természetszerű folyományai az állandóan fejlődő gazdasági társadalmi és technikai strukturának. Másrészt most a

Ha léghuzatba kerül...

Ez az új léghuzatban áll. Ha nem dörzsöli be magát **CARMOL**-al, hogy elejét vegye esetleges gripának, hűlésnek vagy idegfájdalmaknak, úgy rosszul fog járni.

* CARMOL a legajánlatosabb bedörzsölő szer meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

munka lehetőségéért folyik a harc. Azért, hogy minél több munkás juthasson hozzá a napi munkához legalább. Munka nélkül nincs kenyér. És munka nem jut mindenkinek, bár termelő eszközökben és termelési eredményekben is olyan, de olyan nagyon gazdag a világ, hogy szépen és nyugodalmasan élhetne minden ember napi 4-5 órai munkával is.

A „munka ünnepé” lett május elseje éppen akkor, amikor nem jut mindenkinek munka és vele együtt megélhetési lehetőség.

Megváltoztak az idők, megváltozott a helyzet s meg fog változni május elsejének mint szimbólumnak a tartalma is.

Megünnepeljük május elsejét, mert új tartalmat látunk benne. Megünnepeljük a „munka ünnepét” de nem olyan érzésekkel, és gondolatokkal, amilyenekkel az aján dekozás ünnepévé szürkítették, hanem abban az értelemben, hogy szent emberi jog a munka.

tuális problémákról a munkásokhoz és a diákokhoz.

Meg fogja nektek magyarázni az egész nép nagy feladatait, amelyeket mostantól kezdve nektek kell majd a kapott utasítások alapján teljesítenetek. Beszélni fognak nektek a létünkért folytatott anyagi harcról, az erkölcsi erőkről és eszmékről, amelyeket meg kell védelmeznünk, valamint azokról a problémákról, amelyeket meg kell oldanunk. Így számot vehettek magatoknak azaz, hogy már ifjúságotokban kötelességeitek méltónak mutatkozni a jövőre, amit mostani háborunkkal fogunk kivívni. Beszélnek nektek előttek a Führer életéről és művéről, ifjú nemzeti szocialista hadseregünk főstetteiről, a német múlt nagy hagyományairól. Ha majd beszéltek hozzátok, — ha majd felhívják benneteket, hogy lépjétek be ebbe a harcba, mi arra számítunk, hogy meg fogjátok vetni a polgári előítéleteket és a múlt elavultságait. Megvagyunk győződve arról, hogy az együttműködésre felhívott ifjúságom egyetlen megvetésre méltó novicionrándulást sem láthatunk, hanem ez az ifjúság kifejezi örömét, hogy a népközösséget szolgálhatja.

Egyenlőség és az ember egyénisége

Rosenberg:

A német nemzet fegyverközössége az uni formában nem különbözteti meg a vezérigazgatót a munkástól. Csak katonákat és tisztakat ismer. A német munka szolgálat, amely megismertet bennünket a munka értékével nem tesz különbséget az igazgató és a munka lánya között, mert mindannyian csak az ást és csákányt ismerik. Nem ismerünk többé „nevelőintézetit növendékeket”, csak egyedül fiatal és bátor német lányokat, akik dolgoznak és bármikor készek megadni önzetlen támogatásukat, amit akár a város, akár a háboru megkövetel tőlük. A múlt előítéletei nem léteznek többé; csak a haza hívására szolgálatra kész fiatal fiúk és lányok létezhetnek.

Példák az ifjúság számára

Rosenberg:

A pártharcok idején a mozgalom egyik tagasállásu személyiségének beszéde, amit a Ruhr egyik városában mondott el a mai idők harcáról, annyira merendített egy ifjút, hogy teljesen a mozgalom propagandájának szentelte magát. Megtudta győzni szüleit, szenvedéllyel tudott beszélni tanítóival. Hitler uralomra jötté után a Hitler fiatalsággal foglalkozott csak. Súlyos betegséget szerzett és később meg is halt. Kevéssel halála előtt apjának azt is mondta, hogy azt óhajtja, hogy a nemzeti szocialista vezér hajdani beszédét modják el sirjánál.

Bajtársatok ezen példája legyen erkölcsi kötelesség számotokra.

Halifax:

A világ, amit ti ismertek, befolyás alatt szenved, amit ti elfogadhattok, vagy sem, és amit én bátor vagyok az állítólagos gazdasági ember unhumánus felfogásának nevezni. A nagy gondolkodók, akik elemezték azokat az erkölcsi és társadalmi erőket, — amelyeken az emberi közösség nyugszik, törekedtek a tökéletes rendszer megtalálásának szükségére. A történelmet és az emberiekkel akarták megmagyarázni. Ideális gazdasági rendszerre és nem ideális egyénre törekedtek és ez az emberi egyéniség fejlődését nem szolgálhatta. A mai ember lényegében ugyanaz maradt, aki volt. Lehet tájékozottabb, de nem bölcsőbb.

Halifax:

Mindig eszembe jut a vándor története, aki megkérdezte a mezőn dolgozó földmivestől: „Jó ember, mennyire van ide Carcassonne? — Azt én nem tudom, bizonyosan hogy ez a carcassonneint amelyen most állok és akik arról jönnek, azt mondják, hogy Carcassonne az út vége”. A mi Carcassonnen az a világ, amit óhajtunk.

Nem tudom könnyebb világ lesz, de bizonyos, hogy jobb világ lesz és fel kell fegyveroznünk testünket és lelkünket hogy megteremthessük. Mert elsősorban tőlünk függ, hogy mi legyünk saját sorsunk urai.

Fény és árnyék a bucuresi tavaszban

1. A „doktor” ur

Nagyot köszönök egy urnak. Arról híres, hogy már a bemutatkozásnál háromszor hazudik. Doktori címet használ, bár ez egyetemet belülről talán sohasem látta, vezeték és keresztnéve is egyaránt hamis. Duszagdag és vagyona — igazi vagyon. Sajátmaga szerezte a vagyonát. Ha kikutatnák a múltját, cifra dolgok sülnének ki.

Ennyit mindenki tud róla.

S épp ezért mindenki utálja s egyben — tiszteli...

2. Fekete tőzsde

Az Oituz-uccából, az egyik „hotel” közelében nyílik egy átjáró. Itt van a főváros legérdekesebb feketetőzsdéje.

Piszkos kis kávéházak előtt csupa Lom-bioso-típus álldogál és élesen megnézik minden idegent. Aki ide belép, biztosan valami tiltott üzletet akar lebonyolítani, vagy pedig „hekus”. Azok iránt melegeznek fel leghamarább, akik nem románul beszélnek. Az bizonyára nem titkosrendőr.

Különösen vasutijegyekben nagy a forgalom ezen a fekete tőzsdén. Ismerősöm figyelmeztet: ne sokat álldogáljak itt, mert könnyen megjárhatom. A múlt héten az egyik fővárosi lap riporterét itt érte éppen a razzia és hiába tiltakozott bekisérték...

3. Kirakatrablás

Külvárosi eleganciával öltözködött férfi áll az egyik sorsjegyiroda előtt. Kisvártatva belép és kihívja a főnököt.

— Ezt a sorsjegyet akarom — mondja és ujjával a kirakat beépített reklámtábla kellős közepébe mutat.

— Tessék mást választani, mert nem bonthatom ki a kirakatokat.

— Semmi közöm, én ezt akarom!

— Nem értem, hogy miért ragaszkodik pont ehhez a számhoz, mikor ezer és ezer más közt válogathat. Amit itt lát egy kirakatrendezővel csináltattam, 800 lejembe került...

— Nem érdekel. Tudja meg, hogy bepe-relem kártérítésért, ha ezt a számot kihúzzák. Magának kötelessége azt a számot adni, amit kérek, mert...

A vita a pillanatok alatt összeverődött tömeg gunyos megjegyzéseibe fullad. S Fortuna istenasszony megbizottja savanyu ábrázattal veszi a kulcsot és kinyitja a kirakatot.

Különben — esetleg — meglincselték volna.

4. Pythia yudiiban

Egy ember — keménypapirból készült legyezővel hűsíti magát — megáll mellettem. Nem köszön, nem szól, csak biccent a fejével.

Valamikor — milyen nagyon régen is volt! — a Capsában, a politikusok és ujságírók törzsasztalai körül volt a főhadiszállása. Abból élt, hogy politikai jóslatokat mondott — 2, azaz kettő lei tiszteletdíj ellenében.

Most rosszul megy neki...

Némán biccent és én is némán nyomom a markába a kétélejes aprópénzt.

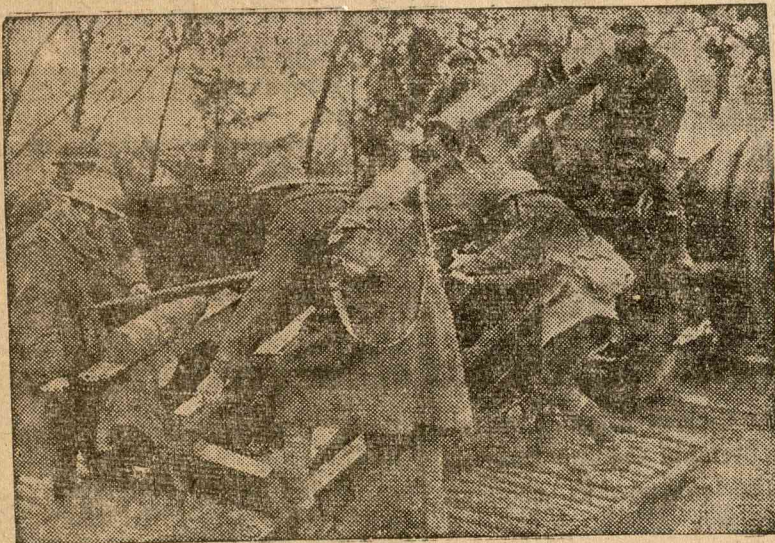
Ujra biccent és tovább megy.

Olyan, mint a nyugdíjas, aki megkapja járandóságát, de már nem kérnek tőle semmiféle munkát és ellenszolgáltatást.

**Iratkozzék be Ön is
a Friss UJSAG
kölcsönkönyvtárába**

Előfizetőinknek kedvezmény!!!

Francia tüzéség a fronton

SPORT

Vasárnap Bucurestiben játsszák le a Román Kupa döntőjét

Timisoara ifj. válogatott-Ripensia 5:4 (0:1)

Az Unirea Kupa bizottságának határozata szerint vasárnap Bucurestiben játsszák le az ANEF pályáján, Temesvár és Braila ifjúsági válogatottjai. Temesvár ifjúsági válogatottja tegnap tréning mérkőzést játszott a

Ripensiaival Temesvár ifjúsági válogatottja győzött 5:4 (0:1) arányban. A gólok közül Kovács (3) és Jifcovici (2), illetve Haas és Dobay (2:2) lőtték.

Hitler kitüntette a 70 éves Lehár Ferencet

Budapest. — Április 30-án töltötte be 70-ik életévét Lehár Ferenc, a világhírű magyar zeneszerző, akit a világ legnagyobb operettszerzőjének tartanak. Születésnapját világszerte megünnepezték. Lehár állandóan Bécsben él, de magyar állampolgár és mindig magyarnak vallotta magát.

Komáromi születésű, egyik öse, aki Napoleon hadseregében harcolt, a monarchia

területére került s egy morva leányt vett el. Születésnapja estéjén Lehár Ferenc a pesti Operaházban maga vezényelte a „Mosoly ország” előadását.

Az előadást Horthy Miklós is végignézte Hitler Adolf Lehár 70-ik születésnapja alkalmából a legnagyobb kitüntetést küldte a zeneszerzőnek.

Átadták a szovjet válaszigjegyzéket

Moszkva hajlandó Londonnal kereskedelmi szerződést kötni, de fenntartja a jogot ahhoz, hogy bármelyik hadviselő félnek szállíthasson

London. — Az angol-orosz tárgyalások legutolsó lépése az volt, hogy Anglia kormánya közölte a Szovjetunió kormányával, hogy kész a kereskedelmi kapcsolatok felvételét illetőleg tárgyalásokba bocsátkozni. Erre az angol lépésre a Szovjetunió kormánya most jegyzékben válaszol.

A jegyzéket Majszkij szovjet nagykövet nyújtotta át Halifax lord angol külügyminiszternek. Az új jegyzék is hangsúlyozza, hogy az orosz kormány kész a kereskedelmi kapcsolatok kimélyítését illető tárgyalásokat kezdeni, de az az álláspontja, hogy a Szovjetunió semleges jellegű a kötendő szerződésnek is ki kell domborítania.

A Szovjetunióknak, mint semleges államnak joga legyen tehát az angol-orosz kereskedelmi szerződés megkötése után is bármelyik hadviselő félnek szállítani. Kihangsúlyozza a jegyzék hogy Moszkva abban az esetben is készségesen tárgyalásokat kezd, ha a szövetségesek nem adják ki az általuk lefoglalt Schellanga és Majakovszky nevű szovjet hajókat.

A Messagero jelentése úgy tudja, hogy Moszkva nem enged beavatkozást a szovjet-német kereskedelmi viszonyba. Hajlandó viszont fontolóra venni azt az angol kívánságot, hogy a behozott angol árukat ne szállítsa tovább Németországba.

A DNB foglalkozik a szovjet válasszal s kiemeli, hogy a Szovjet nem hajlandó a német-szovjet gazdasági kapcsolatokat felmondani. A német távirati iroda szerint a gazdasági tárgyalásokat Anglia kezdeményezte és a tárgyalások még kezdeti stádiumban vannak.

A Reuter is foglalkozik Majszkij válaszigjegyzékével s kiemeli, hogy a szovjet kötelezi magát, hogy az Angliából importált áru-

kat nem adja tovább Németországnak. Angliának azonban komoly garanciákra van szüksége, hogy egyenértékű árukat sem exportál Németországba, mert Anglia célja az, hogy a vele kereskedelmi kapcsolatban álló országok Németországba irányuló exportjukat a legminimálisabbra csökkentsék.

A szülők öngyilkosságát követték el gyermekük sirjánál

Debrecen. — Oláh Imre 61 éves tisztacsergi gazdálkodó feleségével együtt kiment nem rég elhunyt gyermekük sirjához, ahol Oláh forgópisztolyt vett elő és fejbőlötte feleségét, majd önmagát lőtte meljbe.

A súlyosan sebesült embert a revolver golyó nem ölte meg, még volt annyi ereje, hogy a temetőből hazavánszorogjon és otthon feiakasztotta magát.

Szerelmese szemeláttára lőtte agyon magát az elkeseredett szerelmes

Bucuresti. Dinu Cioloca állami tisztviselő szerelmes volt Stefania Crainia Izvor utca 90 szám alatt lakó leányba, aki azonban nem viszonzta szerelmét.

Hétfőn este a fiatalember felkereste Ste-

fania Criniát és heves szemrehányásokkal illette.

A két fiatal között veszekedés kezdődött. A szóváltás hevében Cioloca revolvert rántott elő és a leány szemeláttára szívenlőtte magát, haldokolva kórházba szállították.

Rádió-műsor

CSÜTÖRTÖK

BUCURESTI. 12 Időjelzés, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok. 12.10: Nelu Busulor népzenekekarának hangversenye. 13: N. Cuu xilofon hangversenye. 13.20: Időjelzés sporthírek. 13.30: hanglemezek. 14: Hírek. 14.20: hanglemezek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Olasz népi zene. 19.50: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20: N. Petrassu felolvasása Carmen Sylváról. 20.20: Tavasz hangverseny (hanglemezek). 20.45: A filharmónikus zenekar szimfonikus hangversenye. Szünetben: Hírek, sport hírek. 22.45: Szórakoztató hanglemezek. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

BUDAPEST. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: Üzenet a N. V.-ről. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.30: Üzenetek a N. V.-ről. 16.25: Magyar Imre cigányzenekara. 17.10: Üzenet a N. V.-ről. 17.40: Polgár Tibor és Mecseki Rudolf kézzongorás jazzműsora. 18: Hírek. 18.15: A rádió szalonzenekara. 19: Magyarország-Horvátország labdarugó mérkőzés II. félidőjének közv. Beszél Pluhár István. 19.45: Mező gazdasági felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Strauss Richárd: szimfonikus költemény. 21: Ambrus Zoltán elbeszélése. 21.30: Katona zene. 22.40: Hírek, sporthírek. 23.10: Tánclémezek. 0: Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 0.25: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A gázvédelmi előadások további sorrendje

Május 2-án az A kezdőbetűs családnevek részére,
május 3: B kezdőbetűsök.
május 4: C.
május 6: D,
május 7: E,
május 8: F,
május 9: G,
május 11: H,
május 13: I.
május 14: J.
május 15: K,
május 16: L.

APRÓHIRDETÉSEK

ÁLLÁS

KÖNNYŰ munkára fiatalabb kifizetőfiut, ki biciklizni is tud, felveszünk. Cím a kiadóban. 1440

16-18 éves fiut boltiszolgnak könnyű helyre felveszünk. Cím a kiadóban.

VÉTEL-ELADÁS

Jóállapotban levő használt háromnegyedes vagy egész női biciklit megvételre keresek. Cím a kiadóban. 1488

Bányakokszot vennék. Cím a kiadóhivatalban. 1311

Nyomatott Pásztor Ede cégnél, Oradea